

# Člověk a jeho region

1. cvičení

# Program cvičení

- 1) Informace k předmětu
- 2) Smysl a cíle výuky historie
- 3) Rozbor očekávaných výstupů tematického okruhu Lidé a čas
- 4) ČAS - Orientace v čase a časový řád. Letopočet.
- 5) Region jako východisko pro výuku, místní obec. Regionální památky.
- 6) Báje, mýty, pověsti
- 7) Muzejní pedagogika

# 1. Informace k absolvování předmětu

- **A) Písemná zkouška/test** (okruhy ke zkoušce viz obsah předmětu): 0-75 bodů

Součástí testu je jednak elementární odborná znalost, jednak dovednost didaktizovat jednotlivé odborné obsahy náměty do výuky.

Test bude obsahovat 15-20 otázek z jednotlivých témat.

- **B) Didaktická příprava vybraných historických/geografických pojmů (dílčích témat):** 0-25 bodů

Úkolem je vybrat si z nabízených okruhů 1-3 okruhy a z každého z nich zpracovat didakticky jedno dílčí (konkrétní) téma (pojem a související pojmy) dle šablony (viz níže). Jde především o kvalitativní stránku didaktické přípravy. Celkem max. 3 didaktické přípravy, přičemž každá musí být z jiného tématu.

ŠABLONA DIDAKTICKÉ PŘÍPRAVY dostupná na: <http://www.simiko.cz/vyuka-na-univerzite/clovek-region-kpa5cajr/>

DIDAKTICKÉ PŘÍPRAVY NAHRÁT NEJPOZDĚJI 31.1.2019 23:59 NA PORTÁL DO SEKCE "SEMINÁRNÍ PRÁCE" POD PŘEDMĚT KPA/5CAJR.

CELKEM BODOVÁNÍ (součet obou částí)

- SIMIKO.CZ – VÝUKA – 1. STUPEŇ PS – KPA/5CAJR

## 2. Smysl a cíle výuky historie

- *Žáci se žáci učí **orientovat** v dějích a v čase. **Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se **poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase.** V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v **rodině, obci a regionu** a postupuje se k **nejdůležitějším okamžikům** v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků **zájem o minulost**, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli **samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace** z dostupných zdrojů, především pak od **členů své rodiny** i od lidí v **nejbližším okolí**, aby mohli společně navštěvovat **památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.** (RVP ZV 2017, s. 43)***

## 2. Smysl a cíle výuky historie

- cíle na úrovni utváření historického vědomí
- **a) formování historického myšlení** (Peter Seixas)
- stanovení historického významu (co je vlastně z historie důležité?, vliv mnoha úhlů pohledu);
- využití primárních zdrojů (historie je v nich zachycena „bezprostředně“, i když i zde je jistá míra subjektivity);
- určení kontinuity a změny (historie není pouze sled jednotlivých událostí, ale komplexní směs těchto událostí, z nichž některé trvaly dlouho a beze změny, jiné naopak měnily společnost);
- analýza příčin a následků (přemýšlet nad kontexty lidského jednání – proč se tak stalo a ne jinak?);
- zaujímání historické perspektivy (pochopení události/jevu tehdy a tam a v kontextu toho přemýšlet o širších poučeniích i pro současný život);
- pochopení etické dimenze historické interpretace (týká se přemýšlení o dopadech událostí v etické oblasti – otázka odpovědnosti za činy spáchané v minulosti).

## 2. Smysl a cíle výuky historie

- **b) formování hodnotové orientace**
- **c) vytváření historických dovedností** – otázka způsobu a metod historické práce, shromažďování materiálu a jeho třídění

## 2. Smysl a cíle výuky historie

- **Druh cílů**
- **a) informativní** – poznání historického vývoje společnosti, úkolem je **1)** objasňování historických jevů v čase a prostoru; **2. úkol)** zobecňovat a vést žáky k pochopení obsahu historických pojmů a osvojení si odborné historické terminologie (úkoly viz
- **b) formativní** – výchova, utváření hodnot, rozvoj osobnosti (poučení se z historie); **3. úkol** - naučit žáky správně chápat zákonitosti historického vývoje a vést je k pochopení příčinných a časově-historických vztahů.
- **c) metodologickou** – práce historika, rozvoj aktivního učení se – základem je data ne pouze přijímat, ale kriticky hodnotit, posuzovat, práce s textem, obrazem, vyhledávání a posuzování informací – **4. úkol:** položit základy metodologickým postupům při získávání vědomostí o historickém vývoji a naučit s nimi žáky samostatně pracovat.

## 2. Smysl a cíle výuky historie

- ROZVOJ HISTORICKÉ KULTURY (prof. Beneš)
- Historickou kulturou tak obecně rozumíme způsob **produkce, distribuce a interpretací historických informací ve společnosti**. Jde tedy o kategorii dynamickou; podoba i struktura historické kultury se v čase a podle sociokulturní situace mění. Zdůrazňuji, že jejím základním stavebním kamenem je **historická informace**, tj. jakákoli **zpráva o historické skutečnosti**, pravdivá, nepravdivá či dokonce i lživá (Beneš, tamtéž, s. 17)



## 2. Smysl a cíle výuky historie

- GRACOVÁ, LABISCHOVÁ (2010)
- **a) estetický** – zajímavý, napínavý;
- **b) teoretický** – přehled vědomostí, umění vyhledávat informace, práce s textem;
- **c) etický** – přemýšlet o dobru a zlu, hodnocení správného či špatného na příkladech z historie;
- **d) monumentální** – inspirovat, poskytovat příklady významných osobností i neobyčejných příběhů obyčejných lidí;
- **e) oživovat tradice**, poznat duchovní i hmotné hodnoty vytvořené našimi předky;
- **f) kritické** – rozvoj kritického myšlení, umět aplikovat poznatky z minulosti v současnosti;
- **g) utváření politického myšlení** – formování vědomí sounáležitosti s určitou společností, národem, státem; průprava k občanskému životu a k zodpovědnému politickému jednání;
- **h) antropologický** – vede k poznání sebe sama, formování vlastní identity;
- **i) filozofický** – podporuje a rozvíjí přemýšlení, kladení otázek po příčinách, diskuzní dovednosti.
- **Cílem však nejsou fakta samy o sobě, ale pomocí nich směřujeme k „vyšším“ cílům.**  
[http://www.nuv.cz/uploads/Pojeti\\_D\\_v\\_kurikulech.pdf](http://www.nuv.cz/uploads/Pojeti_D_v_kurikulech.pdf)
-



## 2. Smysl a cíle výuky historie

- Cíl jako klíčová kompetence
- KLÍČOVÉ KOMPETENCE – viz samostatný soubor (word)

# 3. Rozbor očekávaných výstupů tematického okruhu Lidé a čas

- cíle na úrovni očekávaných výstupů
- **ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti** – výstup je spjat s problematikou času, časových údajů (rok, měsíc, týden, den, hodina aj.), spadají zde i pojmy jako minulost, budoucnost, přítomnost
- **ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije** – zaměření na regionální historii a výběrovost učiva - cílem není naučit se kvanta historických faktů, ale spíše propojit historické učivo s okolím místa, kde žák žije (silný regionální zřetel); zároveň naznačuje i vzdělávací obsah (rodáci, památky); důležitou roli hrají také pověsti a báje, jež má žák interpretovat (mimo jejich motivační aspekt se žák učí rozlišovat mezi fakty a pověstmi, resp. bájemi)
- **ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost** - tento výstup je formulován jen vágně, není přesně řečeno, co se myslí tím, že *uplatňuje*; lze se domnívat, že oním uplatněním se myslí mít přehled a umět reagovat na otázky; exemplární přístup k výuce se pak objevuje i na příkladech (co bylo tehdy a co dnes); jde o aplikaci poznatků, tj. přemýšlení jak mohu znalosti o historii využít dnes v praktickém životě (poučení se s historie).

### 3. Rozbor očekávaných výstupů tematického okruhu Lidé a čas

- **ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy** – výstup směřuje ke odhalování příčinně-kauzálních souvislostí (porovnávání dat, práce s časovou osou), nejde pouze o to znát co se kdy stalo, ale vnímat souvislosti, jak jedna událost ovlivnila další, jak spolu věci a události souvisí, typickými slovesy v učebních úlohách bude „srovnej, porovnej, řekni proč, popiš, jak spolu souvisí“ apod.
- **ČJS-5-3-02a) využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti;** - výstup podporuje kategorii metodologického cíle, vede k tomu, aby žák historické poznání nejen pasivně přijímal, ale též aktivně konstruoval; z organizačně-časových důvodů jde o relativně velmi náročný nástroj, ale můžeme si pomoci kopiemi (i elektronickými) z archivů či knihoven; patří zde i oblast muzejní pedagogiky (návštěva muzea) či galerie (integrace do uměleckých předmětů) - setkání s „původními“ zdroji je pro žáka motivační, zajímavé, lépe mu přibližuje tehdejší dobu, rozvíjí jeho představivost. Učitel by si měl klást vždy otázku v rámci didaktické analýzy, zda danou učební látku nemůže žákovi „předvést, ukázat“ jinak, než pouze skrze text učebnice či prezentace0



# 3. Rozbor očekávaných výstupů tematického okruhu Lidé a čas

- **ČJS-5-3-02b) zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek** – podpora převážně formativního cíle historické edukace (otázka postojů a hodnot), budování mj. i etické stránky lidského jednání vůči přírodě i celkově lidské kultuře uchované v historických artefaktech. Proč je důležitá ochrana historického/kulturního dědictví. Výstup se tak promítá i do lidského jednání.
- **ČJS-5-3-03 rozeznává současné a minulé orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifíků** – všeobecný přehled, podklad pro uvažování, otázka výběru hlavních reálií – zejména politické dějiny, bitvy
- **ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků** – nejenom politické dějiny, ale i běžný život lidí; konkrétní ukázky zejména z regionu – jak lidé žili tehdy a dnes (rodina, zaměstnání, společenské vrstvy, technika a doprava, volný čas, služby; lidská obydlí (architektura)
- **ČJS-5-3-05 objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů** – poměrně jasný cíl, proč máme státní svátky a významné dny – zpřesnění učiva

# Rámcový vzdělávací obsah (učivo) v RVP ZV

- **orientace v čase a časový řád** – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období
- **současnost a minulost v našem životě** – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- **regionální památky** – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- **báje, mýty, pověsti** – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

# ČAS - Orientace v čase a časový řád. Letopočet.

- Čas jako veličina / časové pojmy
- Hodiny jako prostředek k měření času
- Časová osa
- Letopočet
- kalendář
- generace
- denní režim
- roční období



## 4) ČAS - Orientace v čase a časový řád. Letopočet.

### • ČASOVÉ POJMY

- začátek- prostředek – konec      první – poslední
- nyní – potom      den – noc
- dříve – později      ráno – poledne – večer
- před chvílí – za chvíli      dopoledne – odpoledne
- rychle – pomalu      dny v týdnu
- včera – dnes – zítra      měsíce (označení názvy i čísla)
- především – pozítří      roční období

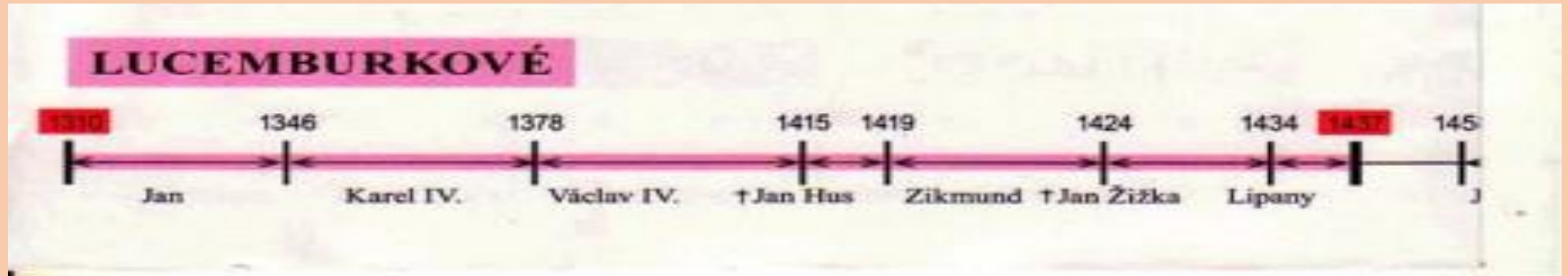
# 4) ČAS - Orientace v čase a časový řád. Letopočet.



- **HODINY - Poznávání hodin**

- - používáme velkou maketu hodin s ručičkami
- - nejprve musí dítě znát pojem celý kruh, půl kruhu, čtvrt, tři čtvrtě
- - naučíme funkci malé ručičky (celé hodiny)
- - funkci velké ručičky učíme až po zvládnutí předchozích pojmů
- - přiřazujeme hodiny jednotlivým částem dne (ráno – zhruba od 5 do 8 hodin, apod.)
- - učíme nejprve celé hodiny, potom půl (třetí,...), dále čtvrt a tři čtvrtě
- - po bezpečném zvládnutí předchozího můžeme učit typ: 1 hodina a 10 minut, za 10 minut 5 hodin, zároveň je nutné zdůrazňovat, kolik minut je čtvrt hodina, půlhodina
- - nakonec učíme dítě různým vyjádřením jednoho času ( 1 hod 15 min = čtvrt na dvě)
- (*PPP Jindřichův Hradec (zpracovala: J. Havlíková)*)

## 4) ČAS - Orientace v čase a časový řád. Letopočet.



- ČASOVÁ OSA
- WORD: vložení – smart Art ([ZDE](#))
- Aplikace: timixi ([zde](#)), Dipity.com, timeglider.com

## 4) ČAS - Orientace v čase a časový řád. Letopočet.

- Letopočet
- Př. n. l. /n. l. - př. Kr. / po Kr.
- Století (1756) – proč 18 století (+1)
- Desetiletí (1842) – čtyřicátá léta...

# současnost a minulost v našem životě: **JAK SE ŽILO TEHDY A DNES**

- 1) proměny **způsobu** života – *jak se žilo? (postavení dítěte, oblékání, stravování, trávení volného času, zaměstnání)*
- 2) Proměny **bydlení** – *jak se bydlelo? (typy obydlí – z polozemnic do paneláků)*
- 3) Proměny **předmětů denní potřeby** – *jaké vybavení lidé používali?*
- 4) Proměny **průběhu lidského života** (*dětství – dospělost – stáří*)
- 5a) **Státní svátky** a jejich historický kontext
- 5b) **Významné dny** a jejich historický kontext

# Proměny způsobu života (oblékání)





# Proměny způsobu života (orba/pluh)



# Proměny bydlení





# Proměny předmětů



# Jaké máme státní svátky?

- Jaký je jejich historický kontext? Proč je máme?

# Státní svátky (13)

- 1. 1. Den obnovy samostatného českého státu / Nový rok (1993)
- 30. 3. Velký pátek (církevní, smrt Krista)
- 2. 4. Velikonoční pondělí (svátky jara – pohanství, v církevním kalendáři: radost ze vzkříšení)
- 1. 5. Svátek práce (1890 – stávká amerických dělníků)
- 8. 5. Den vítězství (1945 konec 2.sv. války)
- 5. 7. Den slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje (863/4)
- 6. 7. Den upálení mistra Jana Husa (1415)
- 28. 9. Den české státnosti (935, zavraždění sv. Václava)
- 28. 10. Den vzniku samostatného československého státu (1918)
- 17. 11. Den boje za svobodu a demokracii (1939 a 1989)
- 24. 12. Štědrý den (církevní – předvečer 25.12., poslanec Ivan Fišera navrhl v roce 1990 jako st. svátek)
- 25. 12. 1. svátek vánoční (Boží hod: církevní – narození Krista)
- 26. 12. 2. svátek vánoční (sv. Štěpán, první mučedník, 36-40)

# Jaké máme významné dny?

- Jaký je jejich historický kontext?

# Významné dny (7)

- **8. března** Mezinárodní den žen (1908 stávka newyorských švadlen, v ČR od 2004 VD)
- **12. března** Den přístupu České republiky k Severoatlantické smlouvě (NATO) - 1999
- **28. března** Den učitelů (1592, narození JAK, ve světě 5.10.)
- **1. května** Svátek práce (1890, vypuknutí stávky amerických dělníků v Chicagu)
- **5. května** Květnové povstání českého lidu (1945)
- **27. června** Den památky obětí komunistického režimu (1950, smrt M. Horákové, Jana Buchala, Oldřicha Pecla a Závaše Kalandry)
- **11. listopadu** Den válečných veteránů (1918, ukončení 1. sv. války)

# Regionální památky

- **A) péče o památky**
- **B) lidé a obory zkoumající minulost**
- lidé a obory zkoumající minulost: historická chronologie, genealogie (**rody**), heraldika (**erby**), sfragistika (**pečetě**), numismatika (**mince a platidla**), kodikologie (**rukopisy neúřední povahy**), metrologie (různé **jednotky**, mimo čas), paleografie (čtení a určení **historických písem**),
- význam regionální historie, **místní** kulturní památky - lidé a historie: archeolog, muzejní pracovník...
- hrady.cz

## 5) Region jako východisko pro výuku, místní obec. Regionální památky.

- Proč místní region?
- **RODINNÁ** HISTORIE (sestavení rodokmenu, oral history)
- <https://clanky.rvp.cz/clanek/s/Z/18499/ORALNI-HISTORIE.html/>
- **HISTORIE OBCE**
- www stránky obce, kronika, muzeum
- portál hrady.cz
- památkový katalog: <http://pamatkovykatalog.cz/>
- karta památky
- CO VÍTE O VAŠÍ OBCEI?

# 5) Region jako východisko pro výuku, místní obec. Regionální památky.

- **HISTORIE OBCE**
- původ jména obce
- okolnosti vzniku obce
- znak (vlajka) obce, pečeť obce
- významné stavby v obci
- významné osobnosti v obci
- významné historické události v obci
- geografická poloha obce (mapa, plán)
- fyzická geografie obce (povrch, vodstvo, ...)
- sociální geografie obce (počet obyvatel, zařazení do ÚSC)
- kulturní život v obci (spolky)
- firmy a instituce v obci (obecní úřad, obchody, ...)



# Báje, mýty, pověsti

- minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj
- Pověsti místní (regionální)

## 6) Báje, mýty, pověsti

- **Mýtus/báj** - označuje tradiční vyprávění se sakrálním obsahem. Mýtus se předává z generace na generaci, aniž má individuálního autora.(iencyklopedie)
- symbolický/náboženský význam – snaha o vysvětlení fungování světa
- - zúžené chápání mýtu až od 5/6.stol. jako „bludné vyprávění“
- **Pověst** se vyznačuje vztahem k **reálné** skutečnosti a **časoprostorovým** ukotvením.

## 6) Báje, mýty, pověsti

- **I) Místní pověsti** - vztahují se ke konkrétním, blízkým a všeobecně známým místům a objektům: kopci, studánce, kapličky, kříži, kostelu, hradu, domu, stromu apod. Vyprávějí o jejich kouzelné moci a skrytém tajemství (ukrytý poklad, výskyt zlatých hub, spící vojsko, podzemní chodba, léčivá voda aj). Vznikly na základě něčí skutečné příhody, místní události či lidové pověry.
- **II) Historické pověsti** - zaznamenány jsou v nejstarších českých kronikách a letopisech a dokreslují prostřednictvím lidových představ společenské poměry minulosti a významné postavy českých dějin. Skrývají v sobě historické jádro - skutečnou událost, která se trvale zapsala do paměti lidí a udržela se v něm po celá staletí. Za tu dlouhou dobu byla opředená četnými fantastickými prvky, jež často změnily původní skutečnost k nepoznání. (A. Křivská)
- **III) Démonologické** – setkání s nadpřirozenými bytostmi

## 6) Báje, mýty, pověsti

- *místní pověsti*
- *architektonické* – vykládají vznik architektonických památek
- *etymologické* – objasňují místní názvy
- *etiologické* – vysvětlují původ např. přírodních útvarů
- *genealogické* – týkají se historie rodů
- *legendární* – popisují např. založení klášterů
- *heraldické* (erbovní) – vysvětlují význam erbů, domovních znamení
- <http://littera.uhk.cz/index.php/2012/04/16/metodicky-list-povest/>

## 6) Báje, mýty, pověsti

- V KONTEXTU Lidé a čas – **dějová linie**
- etická linie (komplikovanější než u pohádky)
- geografické ukotvení
- poselství pohádek nadčasové, pověsti se váží k určitému místu/ději
- POVĚST O NÁLEZU UHLÍ: <http://keltickovakovarna.cz/>
- **realita:** Nejstarší historicky doložený nález uhlí pochází až z roku 1763, kdy na území dnešní Slezské Ostravy našel uhlí c. k. šichtmistr Alis, poslaný horním úřadem. Ten tehdy sídlil v Kutné Hoře. O tom, že nešel naslepo, svědčí například fakt, že nález ohlásil už pár dnů poté, co sem přijel hledat. K ruce měl čtyři chlapy z rudných dolů. Ti byli na to příslovečné házení lopatou, kopání. I z toho je zřejmé, že to uhlí muselo být na povrchu. Za den dva velkou díru nevykopete. A navíc by jej sem asi neposílali, kdyby o uhlí nevěděli. (Zdroj: [https://ostrava.idnes.cz/dalsi-dil-serialu-o-tezbe-uhli-na-ostravsku-fki-/ostrava-zpravy.aspx?c=A160603\\_2251017\\_ostrava-zpravy\\_woj](https://ostrava.idnes.cz/dalsi-dil-serialu-o-tezbe-uhli-na-ostravsku-fki-/ostrava-zpravy.aspx?c=A160603_2251017_ostrava-zpravy_woj))

# 7) Muzejní pedagogika

- muzeum jako místo edukace
- muzeum x dětské muzeum
- <http://www.mzm.cz/detske-muzeum/>
- <http://www.mcmp.cz/vzdelavani/metodicke-texty-a-doporuceni/>
- PODPORA NÁZORNOSTI (interaktivita)
- RELATIVNĚ LEVNÝ VSTUP
- VYŠKOLENÍ ODBORNÍCI
- [prezentace](#)

# 7) Muzejní pedagogika

- 1. samostatná dětská muzea,
- 2. dětská muzea jako součásti jiných zařízení (mimo muzea),
- 3. dětská muzea jako oddělení větších muzeí (tzv. muzeum v muzeu),
- 4. dětská muzea v podobě muzejně-pedagogických oddělení v muzeích,
- 5. muzejně pedagogické instituce (služby a úřady).
- prostor pro dětské učení
- umožňují přístup k nejširším kulturním hodnotám, komplexně přibližují živou i neživou přírodu a vhodně reagují na aktuální obsahové dimenze současné edukace; (Jůva, Pedagogika, 2006)

# Teorie výběru dějepisného učiva (P. Čornej)

- liberální teorie – nesystematické, motivace, zájem, aktivita žáků
- teorie exemplárnosti – vybraná paradigmatata, nosná témata
- systémově-strukturální teorie – blízko systému historické vědy, srovnávání historických jevů a usuzování z nich
- teorie kmenového a podpůrného učiva – základní přehled o historickém vývoji + vybraná témata



# Jaká nosná témata byste vybrali vy?

- OPEN DOKUMENT [ZDE](#)

# Různé **koncepce** výuky historie

- a) koncepce dle chronologie (od počátku k dnešku)
- b) koncepce dle chronologie **retrospektivně** (od novějších dějin po nejstarší)
- c) koncepce dle architektonických slohů
- d) koncepce dle významných bitev
- e) koncepce dle vybraných postav

# Karel Marx - společensko-ekonomické formace

- Prvotně pospolná společnost
- Otrokářská společnost
- Feudální společnost
- Kapitalistická společnost
- Komunistická společnost

# Integrace historického učiva s geografickou složkou

- **Historická geografie** – staré mapy a plány (zařazení historické události do geografického kontextu)
- **Historický kartogram**: jednodušší a má omezený topografický obsah. Ten se zpravidla omezuje na hranice správních celků, největší toky, města ap. Na druhé straně zvýrazňuje doplňkový obsah, který někdy přerůstá v graf, diagram nebo textový popis přímo v mapě.  
(Parkan, 2014 – Didaktika dějepisu)
- Souvislosti mezi dějem a místem (proč se rozvíjela Morava a ne Severní Čechy)

# Historické učivo v dějepisných učebnicích

- Obsahová přetíženost
- Jak jsou koncipovány dějepisné učebnice pro 1. stupeň ZŠ
- [ANALÝZA DĚJEPISNÝCH UČEBNIC](#)